

«بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران» یکی از انواع بیمه‌های مسئولیت حرفه‌ای است که در سال‌های اخیر در کشورهای توسعه یافته رشد قابل ملاحظه‌ای داشته است. یکی از دلایل گسترش این نوع بیمه، وجود قوانین مشخص و دقیق درباره مسئولیت مدیران در این کشورهاست. در دنیای امروز، مدیران شرکت‌ها بیشتر از گذشته در معرض خطر ادعای خسارت مالی و تعقیب از سوی اشخاص دیگر قرار دارند. ادعای خسارت که گاهی بسیار سنگین است، می‌تواند از طرف سهامداران، کارکنان و رقبای شرکت مطرح شود.

در قانون تجارت کشور ما نیز موادی به موضوع مسئولیت مدیران عامل، اعضای هیئت مدیره، مدیران تصفیه و بازرسان قانونی اختصاص یافته است. ناشناخته بودن بیمه مسئولیت مدیران حتی مفهوم «مسئولیت مدیران» در کشور ما توسعه «بیمه مسئولیت مدیران» را از اهمیت خاصی برخوردار می‌سازد. این مقاله برای یکی از سمینارهای تخصصی «نهمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز و پتروشیمی که در خرداد سال ۸۳ در تهران برگزار شد، تهیه شده و با افزودن مطالبی به آن در اختیار شما قرار می‌گیرد:

ضرورت توسعه «بیمه مسئولیت مدیران»^۱

● خسرو فرشچیان

صورت اجازه نیز هیات مدیره مکلف است بازرس شرکت را از معامله‌ای که اجازه آن داده شده بلافاصله مطلع نماید و گزارش آن را به اولین مجمع عمومی عادی صاحبان سهام بدهد و بازرس نیز مکلف است ضمن گزارش خاصی حاوی جزئیات معامله، نظر خود را درباره چنین معامله‌ای به همان مجمع تقدیم کند. عضو هیات مدیره یا مدیر عامل ذینفع در معامله در جلسه هیات مدیره و نیز در مجمع عمومی عادی هنگام اخذ تصمیم نسبت به معامله مذکور حق رای نخواهد داشت.

ماده ۱۳۰ - قانون تجارت: معاملات مذکور در ماده ۱۲۹ در هر حال ولو آن‌که توسط مجمع عمومی عادی تصویب نشود در مقابل اشخاص ثالث معتبر است؛ مگر در موارد تدلیس و تقلب که شخص ثالث در آن شرکت کرده باشد. در صورتی که بر اثر انجام معامله به شرکت خسارتی وارد آمده باشد جبران خسارت بر عهده هیات مدیره و مدیر عامل یا مدیران ذینفع و مدیرانی است که اجازه آن معامله را داده‌اند که همگی آنها متضامناً مسئول جبران خسارت وارده به شرکت می‌باشند.

ماده ۱۳۱ - قانون تجارت: در صورتی که معاملات مذکور در ماده ۱۲۹ این قانون، بدون اجازه هیات مدیره صورت گرفته باشد، هرگاه مجمع عمومی عادی شرکت آنها را تصویب نکند، آن معاملات قابل ابطال خواهد بود و شرکت می‌تواند تا سه سال از

مسئولیت مدیران در نظام حقوقی ایران

در قانون تجارت کشور ما مواد بسیاری به مسئولیت مدیران عامل، اعضای هیئت مدیره، بازرسان قانونی و مدیران تصفیه اختصاص یافته است. در زیر به تعدادی از مواد مذکور اشاره می‌شود.

ماده ۱۱۰ - قانون تجارت: اشخاص حقوقی را می‌توان به مدیریت شرکت انتخاب نمود. در این صورت شخص حقوقی همان مسئولیت‌های مدنی شخص حقیقی عضو هیات مدیره را داشته و باید یک نفر را به نمایندگی دائمی خود جهت انجام وظایف مدیریت معرفی نماید. چنین نماینده‌ای مشمول همان شرایط و تعهدات و مسئولیت‌های مدنی و جزایی عضو هیات مدیره بوده و از جهت مدنی با شخص حقوقی که او را به نمایندگی تعیین نموده است مسئولیت تضامنی خواهد داشت.

ماده ۱۲۹ - قانون تجارت: اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت و همچنین مؤسسات و شرکت‌هایی که اعضای هیات مدیره و یا مدیر عامل شرکت، شریک یا عضو هیات مدیره یا مدیر عامل آنها باشند، نمی‌توانند بدون اجازه هیات مدیره در معاملات که با شرکت یا به حساب شرکت می‌شود به طور مستقیم یا غیر مستقیم طرف معامله واقع و یا سهم شوند و در

تاریخ انعقاد معامله و در صورتی که معامله مخفیانه انجام گرفته باشد تا سه سال از تاریخ کشف آن بطلان معامله را از دادگاه صلاحیت‌دار درخواست کند. لیکن در هر حال مسئولیت مدیر و مدیران و یا مدیرعامل ذینفع در مقابل شرکت باقی خواهد بود. تصمیم به درخواست بطلان معامله با مجمع عمومی عادی صاحبان سهام است که پس از استماع گزارش بازرس مشعر بر عدم رعایت تشریفات لازم جهت انجام معامله در این مورد رای خواهد داد. مدیر یا مدیرعامل ذینفع در معامله حق شرکت در رای نخواهد داشت. مجمع عمومی مذکور در این ماده به دعوت

هیات مدیره یا بازرس شرکت، تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۳۲ - قانون تجارت: مدیرعامل شرکت و اعضای هیات مدیره به استثنای اشخاص حقوقی، حق ندارند هیچ گونه وام یا اعتبار از شرکت تحصیل نمایند و شرکت نمی‌تواند دیون آنان را تضمین یا تعهد کند. این گونه عملیات به خودی خود باطل است. در مورد بانک‌ها و شرکت‌های مالی و اعتباری، معاملات مذکور در این ماده به شرط آنکه تحت قیود و شرایط عادی و جاری انجام گیرد معتبر خواهد بود. ممنوعیت مذکور در این ماده شامل اشخاصی نیز که به نمایندگی شخص حقوقی عضو هیات مدیره در جلسات هیات مدیره شرکت می‌کنند و همچنین شامل همسر و پدر و مادر و اجداد و اولاد و اولاد اولاد و برادر و خواهر اشخاص مذکور در این ماده می‌باشد.

ماده ۱۳۳ - قانون تجارت: مدیران و مدیرعامل نمی‌توانند معاملاتی نظیر معاملات شرکت که متضمن رقابت با عملیات شرکت باشد انجام دهند. هر مدیری که از مقررات این ماده تخلف کند و تخلف او موجب ضرر شرکت گردد، مسئول جبران آن خواهد بود. منظور از ضرر در این ماده اعم است از ورود خسارت یا تقویت منفعت.

ماده ۱۳۵ - قانون تجارت: کلیه اعمال و اقدامات مدیران و مدیرعامل شرکت در مقابل اشخاص ثالث نافذ و معتبر است و نمی‌توان به عذر عدم اجرای تشریفات مربوط به طرز انتخاب آنها اعمال و اقدامات آنان را غیر معتبر دانست.

ماده ۱۳۷ - قانون تجارت: هیات مدیره باید لااقل هر شش ماه یک بار خلاصه صورت دارایی و قروض شرکت را تنظیم کرده به بازرسان بدهد.

ماده ۱۴۱ - قانون تجارت: اگر بر اثر زیان‌های وارده حداقل نصف سرمایه شرکت از میان برود، هیات مدیره مکلف است بلافاصله مجمع عمومی فوق العاده صاحبان سهام را دعوت نماید تا موضوع انحلال یا بقای شرکت مورد شور و رای واقع شود. هرگاه مجمع مزبور رای به انحلال شرکت ندهد باید در همان جلسه و با رعایت مقررات ماده ۶ این قانون، سرمایه شرکت را به مبلغ سرمایه موجود کاهش دهد. در صورتی که هیات مدیره بر خلاف این ماده به دعوت مجمع عمومی فوق العاده مبادرت ننماید و یا مجمعی که دعوت می‌شود نتواند مطابق مقررات قانونی منعقد گردد، هر ذینفع می‌تواند انحلال شرکت را از دادگاه صلاحیت‌دار درخواست کند.

ماده ۱۴۲ - قانون تجارت: مدیران و مدیرعامل شرکت در مقابل شرکت و اشخاص ثالث، نسبت به تخلف از مقررات قانونی یا اساسنامه شرکت و یا مصوبات مجمع عمومی بر حسب مورد منفرداً «یا مشترکاً» مسئول می‌باشند و دادگاه حدود مسئولیت هر یک را برای جبران خسارت تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۴۳ - قانون تجارت: در صورتی که شرکت ورشکسته شود یا پس از انحلال معلوم شود که دارایی شرکت برای تادیه دیون آن کافی نیست، دادگاه صلاحیت‌دار می‌تواند به تقاضای هر ذینفع هر یک از مدیران و یا مدیرعاملی را که ورشکستگی شرکت یا کافی نبودن دارایی شرکت به نحوی از انحاء معلول تخلفات او بوده است منفرداً «یا متضامناً» به تادیه آن قسمت از دیونی که پرداخت آن از دارایی شرکت ممکن نیست، محکوم نماید.

با عنایت به مواد قانونی مذکور و سایر مواد قانون تجارت در خصوص مسئولیت مدیران، ملاحظه می‌شود که در کشور ما زمینه بسیار بالقوه ای برای ادعای خسارت از مدیران به دلیل اشتباه در انجام امور مدیریتی وجود دارد که این موضوع ضرورت توسعه بیمه مسئولیت مدیران را دو چندان می‌سازد. با توجه به پیچیدگی‌ها و ویژگی‌های بیمه مسئولیت مدیران، در ادامه مقاله ابتدا توضیحاتی درباره وظایف مدیران، ادعا کنندگان خسارت از مدیران و انواع ادعای خسارت بر علیه مدیران ارایه و سپس مشخصات بیمه مسئولیت مدیران تشریح می‌شود.

وظایف مدیران :

وظیفه اصلی مدیران، حفظ حقوق و منافع سهامداران شرکت و هدایت امور شرکت در جهت قانون است. این وظایف را می‌توان به شرح زیر طبقه بندی نمود :

۱- صداقت :

مدیران نباید از موقعیت خود برای کسب سود شخصی استفاده نمایند. در این خصوص می‌توان به موارد زیر اشاره نمود :

- کسب منافع پنهان یا سودهای ناروا از معاملات شخصی که با فعالیت شرکت در ارتباط است.
- رقابت با شرکت و گرفتن فرصت‌های کاری شرکت.
- کسب سود شخصی با استفاده از اطلاعات خصوصی شرکت که در دسترس عموم نیست.
- تضاد منافع با شرکت.

۲- دقت :

مدیران باید وظایف خود را با دقت، دور اندیشی و حسن نیت کامل - به طوری که کاملاً در جهت منافع شرکت باشد - انجام دهند و قبل از تصمیم‌گیری کلیه اطلاعات مهم و لازم را کسب نمایند. علاوه بر مواردی که برای تأیید مدیران ارجاع می‌شود، آنها باید در رسیدگی و کنترل امور سازمان نیز به اندازه کافی دقت کنند.

اگرچه مدیران، ضامن عدم نقص عملکرد کارکنان و شرکت نمی‌باشند، لیکن از آنها انتظار می‌رود برنامه‌هایی را برای ارتقاء سطح عملکرد شرکت انجام دهند و عملکردهای ناصحیح را شناسایی نمایند.

۳- رعایت مقررات :

مدیران موظفند وظایف خود را مطابق مقررات و اساسنامه شرکت انجام دهند. در صورت عدم رعایت مقررات امکان دارد به دلیل ورود خسارت مالی به اشخاص دیگر، این اشخاص از مدیر شرکت ادعای خسارت نمایند. ادعای خسارت و تعقیب مدیر می‌تواند از طرف اشخاص زیر باشد :

سهامداران، کارکنان، نمایندگان، رقبای اشخاص ثالث مثل مقامات دولتی، مالکان قبلی و طلبکاران.

ادعا کنندگان خسارت از مدیران

اشخاصی که ممکن است ادعای دریافت خسارت از مدیران را مطرح نمایند در شش گروه قرار می‌گیرند:

- ۱- شرکت : ادعای خسارت بر علیه مدیران سابق
- ۲- مدیران : ادعای خسارت بر علیه مدیران دیگر
- ۳- اعضای شرکت : ادعای خسارت بر علیه مدیران از طرف اعضای شرکت در مواقع عدم انجام اهداف سازمان.

- ۴- اشخاص ذینفع : ادعای خسارت از طرف دریافت کنندگان خدمات شرکت و اشخاصی که طرف معامله شرکت هستند.
- ۵- واهبین : ادعای خسارت از طرف هبه کنندگان پول به شرکت
- ۶- مدعی العموم : ادعای خسارت مدعی العموم جهت حفظ منافع جامعه در مواقع مدیریت نادرست و عدم اجرای قانون

انواع ادعای خسارت بر علیه مدیران

مدیران شرکت‌ها در معرض انواع ادعای خسارت مالی از طرف اشخاص دیگر قرار دارند.

در زیر به برخی از موضوعاتی که می‌تواند منجر به ادعای خسارت بر علیه مدیران شود، اشاره می‌گردد:

- ۱- اشتباه مدیر در ایجاد مالیات‌های اضافی برای شرکت
- ۲- تضاد منافع مدیر با شرکت
- ۳- هدایا و کمک‌های مالی به شرکت
- ۴- افشای اطلاعات مهم شرکت
- ۵- انتشار اطلاعات گمراه کننده و اشتباه
- ۶- عدم بررسی اسناد و گزارش‌های قبل از امضاء
- ۷- پرداخت اضافی حقوق و مزایا به مدیران
- ۸- تمدید اعتبارات بدون اخذ تضمین لازم
- ۹- افشای اطلاعات مهم در مورد معاملات اوراق بهادار
- ۱۰- قصور در کشف و توقف اختلاس در شرکت
- ۱۱- کوتاهی در بررسی اسناد و سوابق شرکت به منظور کسب اطلاعات به روز کار شرکت
- ۱۲- کوتاهی نظارت بر کار کارکنان
- ۱۳- تهیه گزارش‌های اشتباه
- ۱۴- خرید اشتباه مجدد موجودی
- ۱۵- مدیریت نادرست در خصوص بدهی‌های شرکت
- ۱۶- ارائه گارانتی‌های نادرست
- ۱۷- پرداخت ناصحیح سود سهام
- ۱۸- خرید و فروش سهام شرکت برای حفظ مدیریت
- ۱۹- رقابت ناسالم

آشنایی با بیمه مسئولیت مدیران

تفاوت بیمه مسئولیت حرفه‌ای مدیران با سایر بیمه‌های مسئولیت:

بیمه‌نامه‌های رایج مسئولیت عمومی جامع (شامل مسئولیت محصول)، مسئولیت شرکت در مقابل خسارت‌های جانی و مالی اشخاص ثالث را تحت پوشش قرار می‌دهند. در برخی از بیمه‌نامه‌های فوق مسئولیت شخصی مدیران نیز در مقابل خسارت‌های موضوع بحث مشمول بیمه‌نامه می‌باشد. گاهی اوقات به دلیل اشتباه مدیران در امور مدیریتی به اشخاص ثالث مثل سهامداران، کارکنان و طلبکاران خسارت‌های مالی

وارد می‌شود که مدیران شخصاً مسئول جبران آن می‌باشند. برای جبران این خسارت‌ها «بیمه‌نامه مسئولیت مدیران» طراحی گردیده است.

اطلاعات مورد نیاز بیمه گر برای ارزیابی ریسک و صدور بیمه‌نامه:

برای صدور بیمه‌نامه، بیمه گذار باید پس از تکمیل فرم پیشنهاد بیمه و امضای آن توسط مدیر عامل شرکت، آنرا به همراه صورت حساب‌های مالی دو سال گذشته شرکت به بیمه گر ارائه نماید. سوال‌های پرسشنامه درباره موارد زیر می‌باشد:

۱- سابقه فعالیت شرکت:

فعالیت بسیاری از مؤسسات جدید به دلیل عدم تجربه مدیران، شرایط سخت بازار و علل دیگر پس از مدت کوتاهی متوقف می‌شود و به همین دلیل، بیمه‌گران برای اطمینان از مناسب بودن ریسک، سوابق فعالیت شرکت را از متقاضی بیمه در خواست می‌نمایند؛ چنانچه عملکرد شرکت در مدت دو سال متوالی مطلوب باشد، ریسک از نظر بیمه گر مناسب است.

۲- هر گونه واگذاری یا ادغام شرکت در گذشته یا امکان آن در آینده:

بررسی سوابق نشان داده است که واگذاری یا ادغام شرکت‌ها، ریسک مسئولیت مدیران شرکت و تعقیب آنها به وسیله سهامداران و مشتریان را افزایش می‌دهد.

۳- خصوصی یا عمومی بودن شرکت (وارد شدن شرکت در بورس)

در اکثر کشورها بیشترین ادعای خسارت بر علیه مدیران از طرف سهامداران مطرح می‌شود. با توجه به تعداد محدود سهامداران شرکت‌های خصوصی و این که در اکثر شرکت‌های خصوصی، مدیران سهامداران اصلی محسوب می‌شوند، امکان ادعای خسارت بر علیه مدیران بسیار کمتر از شرکت‌های عمومی- به خصوص وقتی سهام شرکت‌های عمومی در بورس معامله شده است - می‌باشد.

۴- تعداد سهامداران، تعداد سهام مدیران، سهامداران عمده

در مواردی که اکثریت سهام شرکت در دست افراد معدودی است، کنترل شرکت در اختیار این افراد خواهد بود. بنابراین

امکان ادعای خسارت بوسیله افراد فوق بر علیه مدیران بسیار ساده است. لذا بیمه‌گران این موارد را از شمول تعهدات خود خارج می‌نمایند.

شرکت‌های بیمه در اکثر موارد ادعای خسارت شرکت‌های مادر بر علیه مدیران شرکت‌های فرعی را جزء استثنائات بیمه‌نامه ذکر می‌نمایند.

در زمانی اکثریت سهام شرکت به یک نفر تعلق دارد، امکان خرید شرکت به وسیله وی بسیار زیاد است. تجربه نشان داده است در این مواقع، امکان ادعای خسارت بر علیه مدیران شرکت زیاد است.

۵- اعلام مشخصات شرکت‌های فرعی شامل درصد سهام متعلق به شرکت مادر و محل فعالیت آنها:

همانطور که قبلاً نیز ذکر شد، بیمه‌نامه مسئولیت مدیران، علاوه بر مسئولیت مدیران شرکت مادر، مسئولیت این مدیران در شرکت‌های فرعی و مدیران شرکت‌های فرعی را نیز بیمه می‌نماید.

بنابراین تعداد شرکت‌های فرعی و درصد سهام متعلق به شرکت مادر باید به بیمه گر اعلام شود. در شرکت‌هایی که کل سهام متعلق به شرکت مادر است، امکان ادعای خسارت بر علیه مدیران کمتر از شرکت‌هایی است که کل سهام به شرکت مادر تعلق ندارد، زیرا ممکن است گاهی سهامداران کوچک لزوم ادعای خسارت بر علیه مدیران شرکت را احساس نمایند.

محل شرکت‌های فرعی نیز از لحاظ ارزیابی ریسک مهم است. به عنوان مثال مدیران شرکت‌های فرعی که در آمریکای شمالی و

استرالیا هستند، بیشتر در معرض ادعای خسارت و تعقیب قرار دارند.

۶- وجود شرکت، دارایی و معامله سهام در کشور آمریکا :

شرکت هایی که در آمریکای شمالی دارایی دارند، وقتی سهام آنها در آمریکا معامله می شود از لحاظ مسئولیت مدیران دارای ریسک زیادی هستند. شرکت هایی که سرمایه آنها از بانک های آمریکا یا بورس نیویورک تهیه شده نیز وضعیت مشابهی دارند. مدیران شرکت های فرعی مستقر در آمریکا که کلیه سهام آنها متعلق به شرکت مادر نیست و دارای تعدادی سهامدار آمریکایی هستند با توجه به قوانین خاص و شدید کشور آمریکا در معرض انواع مسئولیت های سنگین از طرف سهامداران، طلب کاران و اشخاص ثالث قرار دارند.

خسارات تحت پوشش بیمه نامه

در بیمه نامه مورد بحث، مسئولیت مدیران درباره خسارات مالی ناشی از اعمال اشتباه مدیریتی تحت پوشش است.

این خسارت ها شامل موارد زیر است :

- خسارت های مادی و مبالغی که مدیر طبق رای دادگاه یا مصالحه خارج از دادگاه (بنا بر موافقت قبلی بیمه گر) می بایست پرداخت نماید.

- هزینه هایی که طبق رای دادگاه باید در وجه خواهان پرداخت شود.

- هر گونه هزینه دیگر با رضایت کتبی بیمه گر.

واژه «اعمال اشتباه» مفهوم وسیعی دارد و به معنای هرگونه نقض وظیفه، نقض اعتماد، خطا، اشتباه، گزارش اشتباه و کوتاهی مدیران ضمن انجام وظیفه می باشد.

در بیمه نامه مسئولیت مدیران، اجرای تعهد بیمه گر مشروط به این است که ادعای خسارت بر علیه مدیر در مدت بیمه انجام شود؛ صرف نظر از اینکه عمل اشتباهی که منجر به مسئولیت مدیر گردیده در چه زمانی اتفاق افتاده است.

بنابراین چنانچه عمل اشتباه مدیر قبل از تاریخ صدور بیمه نامه باشد اما ادعای خسارت بر علیه مدیر در مدت بیمه انجام شود، مشروط به اینکه مدیر مربوطه از امکان ادعای خسارت در آینده مطلع نباشد، بیمه گر تعهدات خود را طبق شرایط بیمه نامه انجام خواهد داد. ولی به مجرد خاتمه بیمه و عدم تمدید بیمه نامه هیچگونه خسارتی در مورد ادعاهای پس از پایان مدت بیمه پرداخت نخواهد گردید.

هزینه های دفاع در مقابل ادعای خسارت اشخاص دیگر

به غیر از مبالغ مورد ادعای اشخاص ثالث در مورد مسئولیت های قانونی مدیران، بیمه نامه مسئولیت مدیران هزینه های دفاع را

که بیمه گذار برای اثبات عدم مسئولیت خود یا تقلیل میزان خسارت مورد ادعا پرداخت نموده است پوشش می دهد؛ حتی در مواردی که ادعای خواهان قوی نمی باشد هزینه های دفاع می تواند سنگین باشد. در صورت ادعای غرامت از طرف اشخاص ثالث، مدیران نمی توانند خود را زیر پوشش شرکت مخفی کنند و از منابع مالی شرکت برای دفاع از خود استفاده نمایند. بیمه نامه های جدید مسئولیت مدیران، هزینه های مربوط به شرکت نمایندگان حقوقی در جلسات تحقیق، بازجویی و بازپرسی را که با رضایت کتبی بیمه گر در مدت اعتبار بیمه نامه حکم تشکیل آنها صادر شده تحت پوشش قرار می دهد.

مسئولیت چه اشخاصی تحت پوشش بیمه نامه می باشد

در اکثر بیمه نامه های مسئولیت مدیران تصریح شده که مدیران فعلی و آینده شرکت تحت پوشش بیمه می باشند مشروط به اینکه ادعای خسارت از طرف اشخاص ثالث در طول مدت بیمه انجام شود. در برخی از بیمه نامه ها، پوشش بیمه شامل مدیران شرکت های فرعی، شرکت مادر و همه شرکت هایی می شود که یک گروه را تشکیل می دهند. بیمه گران معمولاً قبل از صدور بیمه نامه مسئولیت مدیران شرکت بیمه مادر، از صدور بیمه نامه مسئولیت شرکت های فرعی خودداری می نمایند.

بر طبق قوانین در صورت ارتکاب عمل اشتباه به وسیله مدیر و ادعای خسارت بر علیه وی از طرف اشخاص دیگر، شرکت موظف است خسارت مالی وارد شده بر مدیر را جبران نماید. به همین دلیل در بیمه نامه های مسئولیت مدیران علاوه بر مسئولیت مدیران، مسئولیت شرکت در قبال نتایج مالی ناشی از عمل اشتباه مدیر نیز تحت پوشش می باشد.

هر چند هنوز برخی از شرکت های بیمه برای مسئولیت مدیران و مسئولیت شرکت، دو بیمه نامه مسئولیت جداگانه با سقف تعهد سالانه واحد صادر می نمایند. اما امروزه اکثر بیمه گران ترجیح می دهند برای مسئولیت مدیران و شرکت یک بیمه نامه شامل دو بخش صادر نمایند.

حدود تعهدات بیمه گر

مثل سایر رشته های بیمه، در بیمه مسئولیت حرفه ای مدیران نیز مبلغ بیمه توسط بیمه گذار تعیین می شود. معمولاً در این بیمه نامه مبلغ بیمه بین یک تا ده میلیون دلار است. البته در مورد شرکت های بزرگ بین المللی، مبلغ بیمه به پنجاه میلیون دلار نیز می رسد.

فرانشیز

در بیمه مسئولیت مدیران، مبلغ فرانشیز در مورد هر مدیر هزار دلار است. در مورد خسارت های تحت پوشش بخش دو بیمه نامه (بیمه مسئولیت شرکت) مبلغ فرانشیز بین ۲۵/۰۰۰ تا ۲۵۰/۰۰۰ دلار است.

استثنائات

استثنائات بیمه‌نامه مسئولیت مدیران در دو بخش قرار می‌گیرد. برخی از استثنائات طبق تقاضای بیمه‌گذار و با پرداخت حق بیمه اضافی قابل بیمه شدن هستند. اما برخی از آنها قابل بیمه شدن نیستند. استثنائات معمول بیمه‌نامه‌های مسئولیت مدیران به چهار گروه تقسیم می‌شوند:

۱- خسارت‌هایی که تحت پوشش بیمه‌نامه‌های رایج قرار می‌گیرند

در بیمه‌نامه مسئولیت مدیران، خسارت‌هایی که می‌توانند تحت پوشش بیمه‌نامه‌های رایج دیگر قرار گیرند، تحت پوشش نمی‌باشند. بنابراین در بیمه‌نامه مسئولیت مدیران خسارت ناشی از

مسئولیت عمومی، مسئولیت محصول، خسارت وارد شده به اموال شرکت ناشی از خطرات بیمه‌پذیر، عدم النفع، خسارت وارده به کالاها و اموال در مسیر حمل و خسارتی از این قبیل در تعهد بیمه‌گر قرار ندارد. هدف از درج استثناء فوق این است که مدیران، بیمه‌نامه‌های لازم را برای شرکت تهیه نمایند. بنابراین قصور مدیران در تأمین بیمه‌نامه‌های کافی برای شرکت، تحت پوشش بیمه‌نامه مسئولیت مدیران قرار ندارد.

۲- کلاهبرداری و تقلب:

بیمه‌نامه‌ها نباید ابزاری برای اشخاص خلافکار باشد. به همین دلیل در صورت تقلب یا کلاهبرداری بیمه‌گذار، خسارتی از محل بیمه‌نامه به وی پرداخت نمی‌شود. در این بیمه‌نامه، مسئولیت مدیران در مورد استرداد درآمدها و سودهای غیر مجاز نیز تحت پوشش نیست. در بیمه‌نامه‌های مسئولیتی که برای مدیران بانک‌ها و سایر موسسات مالی مشابه صادر می‌شود، معمولاً معاملاتی که به کمک اطلاعات داخلی موسسه صورت می‌گیرد، جزء استثنائات بیمه‌نامه ذکر می‌گردد.

در بیمه‌نامه مسئولیت مدیران نیز مثل سایر انواع بیمه‌های مسئولیت، خسارت ناشی از ارتکاب اعمال عمدی، تحت پوشش بیمه‌نامه نمی‌باشد و شخصی که مرتکب جرم شده یا دارای مسئولیت جزایی است نمی‌تواند از مزایای بیمه‌نامه بهره‌مند شود.

۳- خطرات جنگ و واکنش‌های هسته‌ای.

۴- خطراتی که با توجه به ارزیابی ریسک استثناء می‌شوند:

گاهی پس از ارزیابی ریسک، بیمه‌گران از قبول برخی خطرات خودداری می‌کنند و یا با اعمال محدودیت‌ها و شرایط خاصی آن را بیمه می‌نمایند.

در این خصوص می‌توان به اعمال محدودیت‌های جغرافیایی در بیمه‌نامه اشاره کرد. برای مثال در اکثر بیمه‌نامه‌های مسئولیت مدیران، مسئولیت مدیران شرکت‌های آمریکایی از شمول تعهدات بیمه‌گر خارج می‌باشد.

یکی دیگر از استثنائات معمول بیمه‌نامه‌های مذکور، مسئولیت‌های حاصل از اعمال اشتباهی است که قبل از صدور بیمه‌نامه اتفاق افتاده و مدیران، هنگام صدور بیمه‌نامه از امکان ادعای خسارت در مورد آنها اطلاع دارند.

پاورقی:

1- DIRECTORS AND OFFICERS LIABILITY INSURANCE

منابع:

- 1 - CAROL S.C.BENNETT - INSURANCE OF LIABILITY - WITHERBY AND CO 1989.
- 2 - D AND O LIABILITY - ASSOCIATED INSURANCE SERVICE, INC. 2004.
- 3 - DIRECTORS AND OFFICERS LIABILITY INSURANCE UK - PROFESSIONAL INSURANCE AGENTS LTD 2004.
- 4 - DIRECTORS AND OFFICERS LIABILITY INSURANCE - BILL RUSSELL INSURANCE AGENCY, INC. 2004.
- 5 - DIRECTORS AND OFFICERS LIABILITY - BLACKFRIARS GROUP 2004.